

DİYALEKTİK MATERYALİZMİN VE MARKSİST DEVRİM ANLAYIŞININ ELEŞTİRİSİ... FELSEFEDE DEVRİM!..

Münir Aktolga
Aralık 2016

İÇİNDEKİLER:

GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM:	5
DİYALEKTİK MATERYALİZMİN, YA DA, MARKSİST DEVRİM ANLAYIŞININ ESASLARI.....	5
KAPİTALİZMDEN MODERN SINIFSIZ TOPLUMA GEÇİŞİN DİYALEKTİĞİ...	12
SINIF MÜCADELESİ NEDİR?.....	15
“ZITLIK”-“ÇELİŞKİ” NEDİR-“ZITLARIN BİRLİĞİ VE MÜCADELESİ” NEDİR?.....	16
TEKRAR, A İLE B ARASINDAKİ „ÇELİŞKİ“ VE B ‘NİN A ‘YI „ALTETMESİ“ ÜZERİNE!...	21
BİR DURUMDAN BİR BAŞKA DURUMA GEÇİŞ NASIL GERÇEKLEŞİYOR?...	22

ÖNSÖZ:

Bu çalışma ilk kez 2009 yılında yayınlandı; 2016 Ağustos’unda, bazı ilaveler yaparak-Marksist devlet anlayışı ve küreselleşme süreci üzerine- yeniden yayınlamıştım. Onun şimdi- özetleyerek- neden tekrar yayınladığıma gelince?..

Son günlerde „Küba Devrimi“ üzerine o kadar çok şey söylendi ve yazıldı ki, herkes öyle „devrim“ falan deyip duruyor ama, bu konuda hala 20.yy anlayışının dışına çıkılamadığı apaçık ortada!..

Nedir o „Küba Devrimi“ dediğiniz şey? Bırakınız Küba Devrimini bir yana, 1917 de olan nedir- ne idi? 1917’de Rusya’da da devrim mi olmuştu yani?.. Ben diyorum ki, kapitalizmden modern sınıfsız topluma geçiş anlamında, ne Rusya’da, ne de Küba’da devrim falan olmamıştır! Buralarda olan şey bir „altüstlüktür“, sistemin-toplumun- tersine çevrilmesi olayıdır! İşçi sınıfının burjuvaziye devirerek iktidarı almasının anlamı budur...

Sistem, bilimsel anlamda gene kapitalist bir sistemdir. Evet, üretim araçlarının bireysel mülkiyeti söz konusu değildir artık burada; ama bu yanıltıcı olmasın; çünkü, bu sefer de, üretim araçlarının mülkiyetine işçi sınıfı adına sahip olduğu söylenen bir devlet ve devlet sınıfı vardır ortada! Bu nedenle, eğer üretim araçlarının bireysel mülkiyetine dayanan topluma kapitalist toplum diyorsak, ortaya çıkan bu yeni toplum da „anti kapitalist“ bir ANTI TOPLUMDUR, başka birşey değil (toplumsal düzeyde bir anti madde!..) Bunun, „üretici güçlerin gelişerek mevcut üretim ilişkileri kabına sığamaz hale gelmesi, sonra da üretici güçlerin gelişme düzeyine uygun yeni bir üretim ilişkileri sisteminin kurulması“ anlamında DEVRİMLE falan hiçbir alakası

yoktur! Ne yani, kendimizi aldatmayalım, 1917 den sonra inşa edilen Sovyet toplumunda üretici güçler daha mı hızlı gelişmiştir? İktidar alındıktan sonra geçen yetmiş yıl boyunca inşa edilen üretim ilişkisi, herşeye devletin sahip olduğu katı devletçi bir üretim ilişkisi olmanın ötesinde başka nedir? Üretim araçlarının mülkiyetinin işçi sınıfı devletine ait olduğu sınıfsız topluma doğru evrilen, devletin yok olmaya doğru evrildiği bir üretim ilişkisi midir burada sözkonusu olan? Aynı şekilde, Küba'da „devrimden“ sonra üretici güçler daha hızlı mı gelişmiştir?.. Küba'da elli yıldır egemen olan üretim ilişkisi nedir; bu mudur „üretici güçleri geliştirici olan daha ileri üretim ilişkisi“?.. İnternetin bile çok az kişiye nasip olduğu bir toplum mudur daha ileri olan!? Kendini aldatmak serbest tabi, dinci tarikatlar gibi „hu“ çekerek sosyalizm üzerine nutuklar atmak serbest (!) ama ne olacak ki, bu, sizin hala bir 20.yy yarattığı olduğunuz gerçeğini değiştiremez ki!?

Birileri tutuyor „stratejik zihniyetimiz“ bunu gerektiriyor diyerek, neredeyse kendini mesih ilan edip, modernleştirilmiş Türk tipi bir Sultanlık düzeni inşa etmeye çalışırken, ötekiler de, ideolojik düzeyde çağ dışı bir „solculuğa“ biad ederek muhalefet yapmaya çalışıyorlar!! Böyle mi ilerleyeceğiz bilgi toplumuna doğru?

Neymiş efendim, feodal toplumun içinde kapitalizmin üretici güçleri gelişebilmiş ve bu anlamda devrim, burjuvazinin başı çektiği kapitalizmin güçlerinin bir bütün olarak feodal sisteme karşı verdiği mücadeleyle gerçekleşmiş... Ama, sosyalist üretici güçler kapitalizmin içinde gelişemezmiş! Bu nedenle, önce işçi sınıfının iktidarı ele alması anlamında SİYASİ BİR DEVRİMİN olması gerekirmiş!! Yani önce iktidar alınmalıymış ki, sosyalist üretim ilişkileri ancak ondan sonra inşa edilebilirmiş!! Bunların hepsi palavradır (ayrıca Marksizmin özüne de aykırıdır!), bunların hepsi minareyi sonradan dikilen o kılıfa uydurma çabasıdır!

Peki o zaman şu soruyu soralım kendimize: MARKSİZM YANLIŞ MI İDİ? HAYIR EFENDİM DEĞİLDİ, MARKSİZM İŞÇİ SINIFININ ERGENLİK ÇAĞI DÜNYA GÖRÜŞÜDÜR o kadar!.. Peki o zaman bir Castro'yu, bir Che'yi, ve de onlara özenerek devrim yapmaya çalışan bizim kuşak arkadaşlarımızı nereye koyacağız, onlar hep bir hayal peşinde mi koşular, boşuna mı ölüp gittiler? HAYIR, gene hayır!.. Onlar, sınıflı toplumun pisliklerine karşı, baskıya, sömürüye karşı, sınıfsız bir toplumu hayal ederek mücadele ettiler. Yani, onların hayali boş bir hayal değildi, bu nedenle, onların mücadelesi de boşuna verilen bir mücadele olmamıştır. Tarih onları modern sınıfsız topluma giden yolda can veren kahramanlar olarak anacak. Bundan kimsenin şüphesi olmasın. Ama, 21.yy da, insanlığın olağanüstü hızla modern anlamda sınıfsız topluma doğru gittiği bir dünyada, bunun nasıl bir dünya, bu gidişin nasıl bir gidiş olduğunu anlama zahmetine bile katlanmadan hala 20.yy'ın kahramanlar çağında kalmak isteyenlere, o 20.yy kahramanlarının adını anarak „hu“ çekmeye devam edenlere diyecek söz kalmıyor tabi!.. Aşağıdaki çalışmanın bir adı da „DEVİRİMDE DEVİRİM“!.. Devrim, devrim diyerek eski günleri özleyenler için!..

Belki çalışmanın tamamını da okumak istersiniz diye: <http://www.aktolga.de/m23.pdf>

GİRİŞ

„Avrupa’da bir hayalet dolaşüyor-komünizm hayaleti“!...

„Komünist Parti Manifestosu“ Böyle başlıyordu!...

Bugün, aradan yüz elli yıldan fazla zaman geçtikten sonra kapitalizm halâ egemen o „Avrupa’da“ ve artık „komünizm hayaleti“ diye birşey de kalmadı ortalıkta! Şimdi başka tür sorunlarla boğuşuyor Avrupa!... Artık, 20.yy kalıntısı kabuklarından kurtularak 21.yy’a nasıl ayak uydurabilirim diye çabalıyor!... „Devrimci proletaryaya“ gelince, „komünizm hayaletinin“ öznesi olmak bir yana, o da artık, bir yandan gelişmekte olan ülkelerin sunduğu ucuz işgücü, diğer yandan da, her geçen gün daha yoğun bir şekilde hayata giren robotlar karşısında, güneşin altındaki kar gibi eriyerek yok olma korkusuyla „tir tir titrer“ hale geldi!...

Avrupa’dakiler bir yana ama, haklarını yememek lazım, bu arada Marksizme-Leninizme ve de Diyalektik Materyalizme en sadık kalan gene bizdeki „solcular“ oldu (O da tabi Kürtler, Kürt milliyetçileri sayesinde (!) Baktılar ki, tek başına „solculuk“ artık işe yaramıyor, hayatta kalabilmek için, eski paradigmaya sadık kalarak hemen Kürt milliyetçiliğiyle karışık bir jöntürk-jönkürt „solculuğu“ icat ediverdiler!...)

Fakat bütün bunlar sonucu değiştirmiyor tabi; çünkü, işçi sınıfının delikanlılık döneminin dünyaya bakış açısı anlamına gelen „Diyalektik Materyalizmin“ tanımladığı o eski „savaş“ bitti artık! 2. Dünya Savaşının bittiğinden habersiz olarak dağlarda saklanan Japon askerlerini taklit etsen ne fayda! Kürt milliyetçiliğinden alınan hayat öpücüğüyle hala 20.yy ruh haliyle kendi dünyanda yaşayarak kendini tatmin edebilirsin tabi; bu arada „yerli-milli“ antika kabuklarla boğuşurken kendini yeniden üretmeye de çalışmış oluyorsun, bu konuda bir engel yok önünde!!... Ne de olsa, onlar varsa sen de varsın, bunu çok iyi biliyorsun!!... Ama nereye varılabilir ki artık bu türden çabalarla?...

Şuraya bakın, uğrunda ölümlere gittiğimiz-milyonlarca insanın gözünü kırpmadan canını verdiği- son yüz elli yıla damgasını vuran o meşhur “devrim” anlayışına bakın:

“Devrim, işçi sınıfının öncülüğünde, halkın devrimci girişimiyle-aşağıdan yukarıya- mevcut devlet cihazının parçalanarak politik iktidarın ele geçirilmesi ve bu iktidar aracılığıyla-yukardan aşağıya-daha ileri bir üretim düzeninin örgütlenmesidir”...

Dikkat edin, burada yeni üretim ilişkilerinin eskinin içinde gelişmesi ve bu gelişmenin belirli bir aşamasında eski üretim ilişkileri sisteminin artık yeni gelişmekte olan için yetersiz kalması falan yok!... Sanki kapitalist üretim ilişkileri feodal sistemin içinde gelişerek ortaya çıkmamışlar, sanki, feodal sistemi giderekten bu yeni üretim ilişkileri sistemini temsil eden güçler altetmemişler gibi, sanki, önce serfler ayaklanarak “politik devrim yapıp” iktidarı almışlar da, sonra da bu devrimci köylü iktidarı yukardan aşağıya doğru kapitalist üretim ilişkilerini yerleştirmiş gibi (!!), kapitalizmden sosyalizme geçilirken bambaşka bir devrim anlayışı benimseniyordu. Önce, “aşağıdan yukarıya devrimci bir hareketle iktidar alınarak eski devlet mekanizması parçalanmalıymış” da, sonra da “işçi sınıfının bu devrimci iktidarı yukardan aşağıya doğru mülksüzleştirmeler yoluyla kapitalist üretim ilişkilerini ortadan kaldırarak onun yerine toplumsal mülkiyeti-pratikte devlet mülkiyetini-inşa edecekmiş”!...

Felsefi olarak o kadar “güzel ve mantıklı” bir şekilde açıklanıyordu ki herşey, “bakış açın” değişmediği taktirde hiçbir şey diyemezdin! Hem sonra, “feodal sistemin içinde

kapitalist üretim ilişkilerinin geliştiği gibi, “kapitalist sistemin içinde sosyalist üretim ilişkileri gelişmezdi”ki!!... “Üretici güçler kapitalizm altında eskiye göre-feodal topluma göre- daha fazla gelişmiş oldukları için”, feodal sistem içinde serflerin yapamadığını pekala artık işçi sınıfı yapabiliyordu! Önce burjuvazi ve kapitalist sistem alaşağı edilerek, daha sonra, “yukardan aşağıya” doğru yeni üretim ilişkilerini inşa etme yoluna girilebilirdi!... “Herşey, kendi içinde kendi zıttını yaratıp sonra da ona dönüşerek varolmuyor muydu”? Diyalektik materyalizm böyle söylemiyor muydu?... Nasıl ki, kapitalist toplumu temsil eden burjuvazi ise, sosyalist toplumu temsil eden de işçi sınıfı idi. Bu nedenle, işçi sınıfı pekala özel mülkiyete son vererek üretim araçlarının mülkiyetinin bütün topluma-toplum adına da tabi devlete-ait olduğu kendi sistemini inşa edebilirdi!...

“Nasıl oluyor böyle şey” falan demeyin! Olmuştu bile!! Diyalektik Materyalizme göre doğada ve toplumda şeyler-nesneler “objektif mutlak gerçeklikler olarak” varolmuyorlar mıydı? Nesnelere, “kendi içlerinde kendi diyalektik zıtlarını yaratıyor” olsalar bile, onlar, son tahlilde “kendinde şey”-“objektif-mutlak” gerçeklikler değiller miydi?...

Düşünün, milyonlarca insanın canı pahasına aynen bu “devrim” anlayışına uygun olarak koskoca bir “Sosyalist Sistem” kuruldu bu dünyada!... Sonuç mu?... “Solcular” hariç herkes biliyor o “sonucu”; sil baştan geriye dönen bu “sosyalist” ülkeler-başta Rusya olmak üzere- bugün hala yarım kalan burjuva demokratik devrimlerini tamamlamaya çalışıyorlar!!... Ve de bir tek sen (kendine “solcu” diyen 20.yy kalıntısı ihtiyar(!!)...), bütün bu olup bitenlere gözlerini kapayarak bugün hala o eski paradigmaya dayanarak “devrim yapmaya” çalışıyorsun!... Kolay gelsin!...

Ergenlik çağınızı hatırlar mısınız? Ya da ergenlik çağında çocuğunuz falan var mı? Toplumlar da aynen tek tek insanlara benzerler özünde, onlar da doğarlar, çocukluk, ergenlik çağlarını yaşarlar... Olgunluk çağına gelene kadar özünde aynı aşamalardan geçerler... İşte bizim, „işçi sınıfının dünya görüşü“ olarak benimsediğimiz bakış açısı da böyle birşeydi; işçi sınıfının ergenlik çağının dünyaya bakış açısını yansıtıyordu!... Ama tabi hala ergenlik aşamasında kalanlar-kalmak isteyenler- bütün bunları anlayamazlar... Niye anlasınlar ki aslında!!... Ne güzel, biraz nostalji, biraz kendini feda etmişlik duygusu, biraz da „kefen giymişlik“, ya da „kurbanlık“ psikolojisi!... İnsanlık durumunun hedefi nasıl olsa „kendi varlığında yok olmak“ değil midir? İster „cennete gitme“ hayaliyle son ver yaşantısına, ister uyuşturucu almış gibi ideolojilerin bireyi yok ettiği o büyülü dünyaya hapsed kendini, ne farkeder ki... İster „hu“çek, ister „ideolojik mücadele“ yürüterek kendini tatmin et, ne farkeder!!...

Hey gidi günler hey! İnsan, şöyle bir düşününce, şu son yüz elli yılda köprülerin altından akan suları daha iyi farkediyor! Herşey bir yana, yetmiş yıl ayakta kaldıktan sonra „Diyalektik Materyalist“ felsefenin harikası koskoca Sosyalist Sistem bile çöktü gitti bu arada!... Ama halâ bütün bunları, muazzam bir hızla değişen dünyayı anlamayanlar var; bozuk bir plak gibi, kaybolan o eski günlerin özlemi içinde yanıp tutuşanlar, o eski günlerin geri gelebileceğini bekleyenler var!...

Bundan kırk yıl önce biri deseydi ki bana, „bir gün gelecek böyle bir çalışmayı kaleme alacaksın“, sadece gülüp geçmekle kalmazdım, aynı zamanda büyük bir tepki de gösterirdim herhalde! Nasıl olurdu da Diyalektik Materyalizm eleştirilebilirdi! Ama hayat böyle işte, hiç hesapta yokken, Marksist Felsefe'nin özünü oluşturan Diyalektik Materyalizmin eleştirisini yazmak da bana nasip oldu sonunda!...

Bu çalışmayı, bilgi toplumuna-modern komünal topluma¹ giden yolda, toplumsal diyalektiğin doğurgan kutbu-ana rahmi-olan işçi sınıfının delikanlılık döneminin-o dönemdeki dünya görüşü olan Marksizmin- eleştirisi olarak düşünürken, hem kendi delikanlılığımızı hatırlayalım, ama hem de nerelerden geçerek bugün nereye gelmiş olduğumuzun altını çizelim!...

BİRİNCİ BÖLÜM:

DİYALEKTİK MATERYALİZMİN, YA DA, MARKSİST DEVRİM ANLAYIŞININ ESASLARI...

Manifesto'dan² alıntılarla devam ediyoruz:

„Ortaçağın serflerinden, ortaya, ilk kentlerin ayrıcalıklı kentlileri çıktı. Bu kentlilerden de burjuvazinin ilk ögeleri gelişti“...

„Amerika'nın keşfi, Ümit Burnu'nun dolaşılması, ortaya çıkmakta olan burjuvazi için yeni alanlar açtı. Doğu Hindistan ve Çin pazarları, Amerika'nın sömürgeleştirilmesi, sömürgelerle ticaret, değişim araçlarındaki ve genel olarak metalardaki artış, ticarete, gemiciliğe, sanayiye o güne dek görülmemiş bir atılım, ve böylelikle, çöküş halindeki feodal toplumun devrimci ögesine de hızlı bir gelişim getirdi.

Sınai üretimin kapalı loncalar tarafından tekelleştirildiği feodal sanayi sistemi, yeni pazarların büyüyen gereksinmelerine artık yetmiyordu. Onun yerini manüfaktür sistemi aldı. Lonca ustaları imalatçı orta sınıf tarafından bir kenara itildiler; farklı lonca birlikleri arasındaki işbölümü, tek tek her atelye içindeki işbölümü karşısında yok oldu.

Bu arada, pazarlar durmaksızın büyümeye, talep durmaksızın yükselmeye devam etti. Manüfaktür bile artık yeterli değildi. Bunun üzerine, buhar ve makine, sınai üretimi devrimcileştirdi. Manüfaktürün yerini dev modern sanayi, sanayici orta sınıfın yerini, sanayici milyonerler, tüm sanayi ordularının önderleri, modern burjuvazi aldı“...

„Burjuvazi tarihte son derece devrimci bir rol oynadı, üstünlüğü ele geçirdiği her yerde bütün feodal, ataerkil, romantik ilişkilere son verdi“...

„Burjuvazinin kendisini onlara dayanarak güçlendirdiği üretim ve değişim araçları, feodal toplum içerisinde yaratılmışlardır. Bu üretim ve değişim araçlarının gelişiminin belirli bir aşamasında, feodal toplumun üretimde ve değişimde bulunduğu koşullar, tarımın ve imalat sanayiinin feodal örgütlenmesi, tek sözcükle, feodal mülkiyet ilişkileri, gelişmiş bulunan üretici güçlere artık ayak uyduramaz hale geldiler; bir o kadar ayakbağı oldular. Bunlar kırılmalydılar; kırıldılar“...

İşte, Manifesto'da Feodal toplumdan kapitalist topluma geçiş süreci böyle ele alınır-açıklanır...

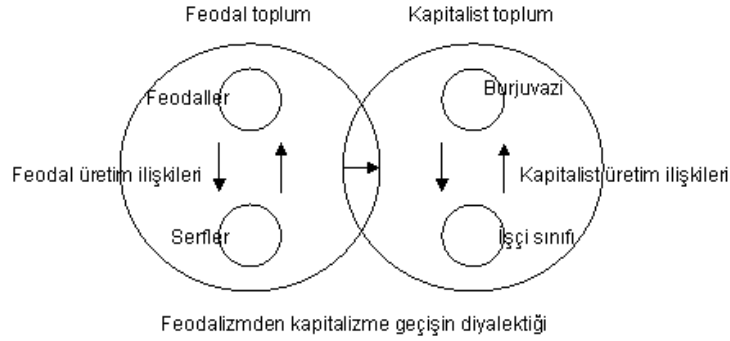
Şimdi, önce burada biraz durarak bütün bu söylenenlerin bir özetini çıkarmaya çalışalım:

¹ Burada bilinçli olarak „komünist toplum“ kavramını kullanmıyorum! Çünkü, modern komünal toplum, belirli bir ideolojinin-bu ideoloji komünizm bile olsa- önderliği altında, yukardan aşağıya doğru pozitivist anlamda „devrimci“ yöntemlerle yaratılabilecek „ideolojik bir toplum“ olmayacaktır! Kapitalizmin gelişmesi sürecinde olduğu gibi, üretici güçlerin gelişmesinin kaçınılmaz sonucu olarak, aşağıdan yukarıya doğru gelişen bir sürecin ürünü olacaktır o da.

² K.Marx F.Engels, Seçme Yapıtlar, Sol Yayınları, 1976 baskısı..

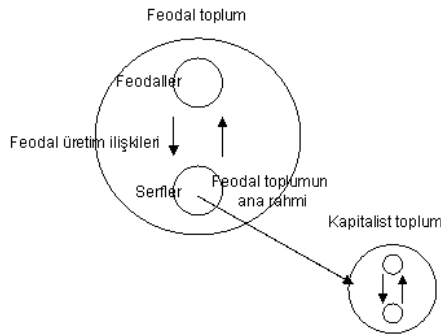
Ortada „feodal toplum“ adını verdiğimiz, kapitalizm öncesi bir toplum var. Bir sistem olarak ele aldığımız zaman, esas itibariyle feodal üretim ilişkileriyle birbirlerine bağlı olan iki sınıftan (feodaller ve serfler) oluşan bir toplum bu. Öyle ki, bu iki sınıf birbirlerinin varlık şartı; yani, biri olmadan diğerinin varolması da mümkün değil; bunlar, feodal üretim ilişkileri içinde birbirlerini yaratarak varoluyorlar...

Sonra, bu sistemin içinde, bir başka üretim ilişkisine denk düşen başka bir sistem gelişmeye başlıyor: İşçi sınıfı ve burjuvaziden oluşan kapitalist sistem. Kapitalist üretim ilişkileriyle birbirlerine bağlı olan, birbirlerini yaratarak, birbirlerinin varlık şartı olarak gerçekleşen bu iki sınıfın oluşturduğu yeni bir sistem. Bütün bunları şöyle gösterelim:

Bu tabloya bir noktayı daha ilave etmemiz gerekir aslında:

Manifesto’da, „Ortaçağın serflerinden, ortaya, ilk kentlerin ayrıcalıklı kentlileri çıktı, bu kentlilerden de burjuvazinin ilk ögeleri gelişti“ deniyor ya, burada “kentliler” deyince bundan çoğu zaman sadece burjuvalar anlaşılır; aslında bu, burjuvazinin kentin egemen sınıfı olmasındandır; yoksa, o „kentlerde“ işçi sınıfı da gene aynı sürecin içinde ortaya çıkıyor. Yani onlar da kente doluşan feodal toplumun serflerinden oluşuyor... Şöyle gösterelim:

Burada altının çizilmesi gereken en önemli nokta şudur: Feodal toplum ve kapitalist toplum iki ayrı sistemdir-toplum biçimidir- İki ayrı üretim ilişkisidir (bu ilişkilerle kayıt altında tutulan iki ayrı bilgi temelidir) bunları karakterize eden. Ve dikkat ederseniz, feodal toplumdan kapitalist topluma, feodal toplumun içinde feodallerin karşısı bir sınıf olarak varolan serflerin feodalleri altetmesiyle geçilmiyor!...

„Köylü savaşları“ ve kapitalizme geçiş...

Feodallerle serfler-köylüler-arasındaki sınıf mücadeleleri, en fazla, sistemin kendi içindeki „köylü savaşlarına“ neden oluyor. Evet bunlar da önemlidir; feodal kabuğun çatlamasında, feodal sömürü zincirinin kırılmasında bunlar da vazgeçilmezdir; ama tarihte köylü ayaklanmalarıyla, köylülerin feodalleri altederek iktidarı ele geçirmeleriyle kapitalizme geçildiği de hiç görülmemiştir!. Çünkü kapitalizm, feodallerin karşıtı bir sınıf olan köylülerin feodal sömürüden kurtulmak için feodalleri zorla altederek iktidara egemen oldukları bir toplum değildir. Kapitalizmi karakterize eden, onun ayrı bir üretim biçimi-ilişkisi olmasıdır; öyle ki o, feodal-toplumun içinde, onun diyalektik anlamda inkârı-zıttı- olarak gelişir. Yeni toplumu inşa edecek olan sınıflar da, bu sürecin ürünü olacaklardır...

„Karşıtlık“ ve „zıtlık“ kavramları neyi ifade ederler?...

Dikkat ederseniz burada iki ayrı ilişki arasındaki farkın altını çizmek için “karşıtlık” ve “zıtlık” kavramlarını kullandık. Feodallerle serfler, ya da, burjuvalarla işçiler arasındaki, birbirinin varlık şartı olarak aynı sistemin içinde bulunmaktan kaynaklanan “karşıtlık” ilişkisiyle, feodalizm ve kapitalizm gibi iki farklı sistem arasındaki ilişkinin („zıtlık“) farklı olduğunun altını çizmek istedik...

Evet, feodalizmden kapitalizme geçiş olayı böyle...

Olayı, felsefi olarak da şöyle açıklayabiliriz: Feodal toplum ve kapitalist toplum; bunlar iki „zıt“ kutup olarak (biri diğerinin içinde, onun diyalektik anlamda inkârı olarak) gelişen birbirinden farklı sınıflı toplumlardır. „Zıtların birliği ve mücadelesi“ dediğimiz zaman bundan anlaşılması gereken de, özünde, bu iki toplumsal sistem arasındaki birlik-birlikte varolmak-ve çelişki, yani birbirini diyalektik anlamda yok etmek için mücadeledir.

Evet, „birlik“ ve „çelişki“, „zıtların birliği ve çelişkisi“...

Eskiden beri varolan sistem-feodal toplum- kendi içinde-ana rahminde-yeni bir sisteme hamile kalıyor... Bu andan itibaren bu iki sistem birbirlerinin içinde, bir arada-„birlik“ içinde- varolmaktadırlar. Neden „birlik“? Çünkü, doğum olana kadar „yeni“-yeni üretim ilişkileri sistemi-tıpkı ana karnında gelişen o çocuk gibi ortalıkta görünmez. O, „eskinin“ içindedir (yani, bu süreç boyunca iki birdir!...), onunla „birlik“ ilişkisi içindedir! Ama aradaki ilişki aynı zamanda bir „çelişkidir“ de- „zıtlık“ ilişkisidir-neden? Çünkü, biri diğerinin içinde geliştikçe bu gelişme diğerinin inkârı-diyalektik anlamda yok olması- anlamını taşıyor da ondan!...

Bu, aynen, ana karnında bir çocuğun varoluşu, gelişmesi gibidir (burada, sürecin sonunda doğumla birlikte yok olan, kadının hamilelik halidir!); ya da, bir yumurtanın içinde bir civcivin gelişmesi olayı gibidir. Çünkü, toplumlar da, son tahlilde, kendi kendini üreten canlı sistemlerdir. Her yeni toplum, önce, „eskinin“-eski üretim ilişkileri sisteminin- içinde gelişmeye başlar. Öyle ki, „yeninin“ gelişmesinin yolunu açan, başlangıçta, bizzat „eskinin“-varolan sistemin kendisi olur. Ama sonra, üretici güçlerin (yani „yeniyi“ oluşturan güçlerin) gelişmesi artık eski üretim ilişkilerince belirlenen mevcut sistemin içinde sürdürülemez hale gelince de devrim olur, „yeni“, „eskinin“ kabuğunu kırarak „doğar“!...

Dikkat ederseniz, eskiden beri varolan sistemin içinde gelişen üretici güçler belirli bir noktaya kadar mevcut sisteme ait unsurlar olarak kalırlarken, bunlar, aynı anda, „eskinin“ içinde gelişen bir sonraki sisteme ait potansiyel güçler rolünü de oynuyorlar!...

Şimdi, gene Manifesto'ya dönerek, bu kez burada-Manifesto'da-kapitalizmden sosyalizme geçişin nasıl ele alındığına bakıyoruz:

„Kendi üretim, değişim ve mülkiyet ilişkileri ile modern burjuva toplumu, böylesine devasa üretim ve değişim araçları yaratmış bulunan bu toplum, ölümler diyarının, büyüleriyle harekete geçirdiği güçleri artık kontrol edemeyen büyücüsüne benziyor... Burjuvazinin feodalizmi yerle bir ettiği silahlar, şimdi, burjuvazinin kendisine karşı çevrilmiştir. Ama burjuvazi kendisine ölüm getiren silahları yaratmakla kalmamış; bu silahları kullanacak insanları da varetmiştir-modern işçi sınıfını-proleterleri...

Üstünlüğü ele geçirmiş bundan önceki bütün sınıflar, toplumu büyük ölçüde kendi mülk edinme koşullarına boyun eğdirerek, zaten edinmiş oldukları konumlarını pekiştirmeye bakmışlardır. Proleterler ise bütün mülk edinme biçimlerini ortadan kaldırmadıkça, toplumsal üretici güçleri ele geçiremezler. Kendilerine ait korunacak ya da pekiştirilecek hiç bir şeyleri yoktur; görevleri özel mülkiyetin o güne kadarki bütün güvencelerini ve korunaklarını yok etmektir...Yukarıda gördük ki, işçi sınıfının devrimde atacağı ilk adım, proletaryayı egemen sınıf durumuna getirmek, demokrasi savaşını kazanmaktır... Proletarya, siyasal egemenliğini, tüm sermayeyi burjuvaziden derece derece koparıp almak, bütün üretim araçlarını devletin, yani egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletaryanın elinde merkezileştirmek için, ve üretici güçlerin tamamını olabildiğince çabuk arttırmak için kullanacaktır“...

Buradaki „devrim“ anlayışı bambaşkadır!...

“Devrim, işçi sınıfının öncülüğünde, halkın devrimci girişimiyle-aşağıdan yukarıya- mevcut devlet cihazının parçalanarak politik iktidarın ele geçirilmesi ve bu iktidar aracılığıyla-yukardan aşağıya-daha ileri bir üretim düzeninin örgütlenmesidir”... Manifesto'nun-bir bütün olarak Marksist-Leninist devrim anlayışının özü budur... Önce başta proletarya olmak üzere bütün ezilenler elele verip burjuvaziden iktidarı alacaklar, sonra da devlet mekanizmasını kullanarak yukardan aşağıya doğru yeni-sosyalist-üretim ilişkilerini inşa edeceklerdir!... İşin özü budur!...

Bu „devrim“ anlayışının ortaya çıktığı dönemin objektif koşulları...

Manifesto'nun yazıldığı tarih 1847. Bu tarihlerde, bir yanda, feodal kabuğun parçalanmasına paralel olarak, dizginlerinden boşanmış bir at gibi dört nala koşuran bir burjuvazi var ortalıkta, diğer yanda ise, burjuva devrimine katılarak Dimyad'a pirince gitmeye çalışırken sonunda evdeki bulgurdan da olurcasına korkunç bir sömürü altında inim inim inleyen bir işçi sınıfı... Yavaş yavaş kendi bilincine varan, sömürüye, baskıya karşı sınıf mücadelesi bayrağını açarak daha iyi bir dünya arayışı içinde olan bir işçi sınıfı var. İşte tam bu noktada şöyle denir Manifesto'da:

„Serflik döneminde serf kendisini komün üyeliğine yükseltmiştir (buradaki komün feodal toplumun içinde-onun ana rahminde-gelişmeye başlayan kent-burjuva-toplumudur MA), tıpkı küçük burjuvanın, feodal mutlakiyetçiliğin boyunduruğu altında bir burjuva haline gelmeyi becerdiği gibi. Modern emekçi ise, tersine, sanayi gelişmesiyle yükseleceği yerde, gittikçe daha çok kendi sınıfının varlık koşullarının altına düşüyor. Sadakaya muhtaç bir kimse oluyor“...

İşte Marksizm, „işçi sınıfının, içine düştüğü“ bu duruma karşı isyanıdır... Ergenlik çağına varan, kendi bilincini geliştirmeye başlayan işçi sınıfının, baskıya sömürüye karşı isyanının bilincidir!..

İşçi sınıfının temsilcileri, feodal toplumun bağrında kapitalizm nasıl gelişmiş diye bakıyorlar, “serften komün üyesi bir işçi, bir burjuva nasıl çıkmış“ ona bakıyorlar. Sonra bir de kendi durumlarına bakıyorlar, „gittikçe işlerin kötüye gittiğini, baskının, sömürünün gittikçe daha da arttığını“ görerek, „yok“ diyorlar, „feodalizmden kapitalizmin çıkması gibi, bu kapitalizmden de başka birşey-sınıfsız bir toplum falan- çıkmaz, bu nedenle, tek çözüm yolu onu ele geçirerek yok etmektir“!

İşte „Diyalektik Materyalizm“ böyle ortaya çıkıyor!..

İşte, işçi sınıfının-proletaryanın-önce aşağıdan yukarıya bir kalkışma ile iktidarı ele geçirip burjuvaziyi yok etmesinin, sonra, buna bağlı olarak da, işçi sınıfı devleti aracılığıyla üretim araçlarının mülkiyetinin bütün bir topluma-toplum adına da işçi sınıfı devletine- ait olduğu başka bir toplumun-„sosyalist toplumun“-yaratması anlayışının bilinci-dünya görüşü olarak ortaya çıkan Marksist diyalektik, „Diyalektik Materyalizm“ böyle ortaya çıkıyor!..

O andan itibaren, kapitalist toplum, burjuvaziden ve işçi sınıfından oluşan bir sistem olarak görülmemeye başlanır artık!... Bu iki sınıf, birbirlerinin KARŞITI olarak-birbirini tamamlayan-birbirlerini yaratarak varolan-birinin varlığının diğerine bağlı olduğu- iki üretici güç olarak görülmemeye başlanır. Kapitalist toplum eşittir burjuva toplumu denilirken, işçiler de, „modern köleler“ olarak, onun içinde-onun „ZITTI“ olarak- gelişen başka bir toplumun temsilcileri olarak görülmeye başlanırlar!... Çünkü köle, bir üretim aracı olduğu için, içinde bulunduğu toplumun doğal bir parçası-üretici gücü- değildir özünde³...

(„Üretici güç“ nedir?...

Marksist terminolojide „toplumsal üretici güçlerden“ bahsedilince bundan sadece üretim araçları, bilim, teknik, sanayi ürünleri, fabrikalar vs. anlaşılır. Bu arada tabii insan faktörü de sayılır, ama bu da gene diğerleri gibi-„teknik“ vb.- bir unsur olarak düşünülür o kadar. Halbuki bir toplumda esas üretici güç insan olup (insan-doğa sistemi sözkonusu olunca burada üretici güçler insan ve doğadır) kapitalist toplumun-sistemin iki temel üretici gücü de bu açıdan burjuvazi ve işçi sınıfıdır. Bunlardan biri, neyin nasıl üretileceğine karar vererek, üretimin planlanması işini yaparken, diğeri de sistemin motor unsuru olarak onu gerçekleştirir. Bütün diğer unsurlar, aletler, teknik vs. bunların hepsi insana bağlı olan şeylerdir...Örneğin, feodal sistemin içinde ortaya çıkan kapitalist sistemin üretici güçleri olarak burjuvazinin ve işçi sınıfının gelişmesi, bunların giderekten mevcut feodal üretim ilişkilerinin içine sığamaz hale gelmeleri burjuva devrimine neden olmuştur...)

Bu bakış açısı, dünya görüşü, kaçınılmaz olarak kendi felsefi temelini de birlikte yaratır tabii. İşçi sınıfının kendisini-kendi benliğini-temel alan koordinat sistemine göre şekillenen dünya görüşü, onun evrene, evrendeki bütün diğer süreçlere bakışını da belirler. Diyalektik materyalizm böyle ortaya çıkar...

³ „Bilişsel Tarih ve Toplum Bilimlerinin Esasları“, <http://www.aktolga.de/t5.pdf>

Şöyle özetleyelim: Bu evrende varolan “şeyler”-bütün nesnelere- “objektif mutlak” gerçekliklerdir. Ancak, her biri, önceden „kendinde şey“ olarak („bağımsız mutlak bir gerçekliği“ temsil ederek) varolan bu nesnelere, aynı zamanda, kendi içlerinde kendi zıtlarını da yaratarak onunla birlikte varolurlar. Bu nedenle, bu iki instanz arasındaki „birlik“ ve „çelişki“ zemini evrensel varoluşun temelidir...

Aslında olay apaçık ortada! İşçi sınıfı, hayata-evrene kendi varlığını-nefsini, duygusal kimliğini-temel alan bir koordinat sisteminden bakınca der ki, „kapitalist toplum, burjuvazi tarafından temsil edilen ,objektif bir gerçeklik’, ,kendinde şey’ bir oluşumdur. Benim bu toplumun içinde bir geleceğim yoktur; bu toplumun içinde, giderekten, bir köle, sadakaya muhtaç bir varlık haline geliyorum... Çünkü ben, bu toplumun kendi içinde yarattığı „zıttını“ temsil eden, ondan ayrı objektif bir gerçekliğim. Bu nedenle, benim kurtuluşum, burjuvaziyi temel alan kapitalist toplumun yerine, emeği temel alan onun zıttı başka bir toplumu YARATMAK, onun için mücadele etmektir“...

Dikkat ederseniz, o andan itibaren artık hem terminoloji, hem de kavramların içeriği değişiyor! „Diyalektik evrimden-gelişmeden“ (ve de „DEVİRİMDEN“) bahsedince bundan anlaşılacak şey artık, tıpkı feodalizmin içinde doğup gelişen kapitalizmin sonra onun içinden çıkıp geliştiği gibi, kapitalizmin içinden de, onun diyalektik anlamda inkârı-zıttı- olarak başka bir sistemin (modern sınıfsız toplumun) doğuşu ve gelişimi OLMUYOR! Bunun yerini, artık kendisini „objektif mutlak-kendinde şey“ bir gerçeklik olarak kabul eden bir sınıfın („kendisi için sınıf“ haline gelen bir sınıfın) birlikte varoldukları partnerini-burjuvaziyi yok ederek, kendisinin egemen sınıf olarak varolmaya devam edeceği başka bir sistemi YARATMASI (pozitivist toplum mühendisliği) anlayışı alıyor!...

Burada iki nokta var altı çizilmesi gereken: Birincisi, „ZITLIK“ ve „KARŞITLIK“ kavramları arasındaki farkla ilgili. Örneğin, feodalizmle kapitalizm arasındaki çelişki-bir „zıtlık“ („uzlaşmazlık“) ilişkisidir. Aynı şekilde feodal sınıfla burjuvazi arasındaki ilişki de böyledir. Çünkü bunlar iki farklı üretim biçimini temsil ederler. Ama örneğin, her ikisi de feodal toplumun-feodal üretim biçiminin- içindeki sınıflar olan feodallerle serfler arasındaki ilişki böyle değildir, bunların her ikisi de birbirlerinin varlık şartı olduklarından, bunların arasındaki ilişkiye „KARŞITLIK“ diyoruz (daha uygun bir kavram bilen varsa o da kullanılabilir, kelimeler üzerinde tartışmak istemiyorum!). Aynı şekilde, burjuvaziyle işçi sınıfı arasındaki ilişki de böyledir; yani, bu da gene aynı üretim ilişkisi içinde birlikte varoluşu içeren bir „karşıtlık“ ilişkisidir...

Buna doğadan bir örnek vermek gerekirse de, eksi ve artı yükler arasındaki ilişkiyi gösterebiliriz. Buradaki ilişki de gene bir „zıtlık“ değil bir „karşıtlık“ ilişkisidir (bu konuyu daha sonra tekrar ele alacağız)...

Evet, doğadaki ve toplumdaki şekliyle bu konuyu daha sonra tekrar ele alacağız dedik ama, yeri gelmişken burada olayı anlaşılması güç-karmaşık-hale getiren noktanın altını çizmeye çalışalım:

Tamam, feodallerle serfler arasındaki-ya da burjuvaziyle işçi sınıfı (veya bir elektronla proton) arasındaki ilişki özünde bir karşıtlık-yani, birbirinin varlık şartı olma, birbirini tamamlama-ilişkisidir dedik; ama, her durumda „yeni“ daima „eskinin“ içinde, onun ana rahminde geliştiği için, feodal toplum söz konusu olunca serfler, kapitalist toplum söz konusu olunca da işçi sınıfı (elektron-proton ilişkisinde ise elektron), tıpkı bir anne gibi kendi içinde yeniyi de barındırdığından, kendi içindeki bu „YENİDEN“ DOLAYI („yeni“ adına verilen mücadelelerden dolayı) sistemin egemen kutbuyla olan ilişkiler pratikte sanki bir „ZITLIK-ÇELİŞKİ-uzlaşmazlık“ ilişkisiymiş gibi görünür. (Örneğin, bu durumda, serflerle feodaller arasındaki ilişki, aynı sistemin içindeki bir „karşıtlık“

ilişkisi olmanın ötesine taşarak bir „zıtlık“ görünümünü alırken, aynı şekilde, işçi sınıfı da, gene kendisinden dolayı değil, kendi içinde-ana rahminde-taşıdığı-modern komünal toplum bebeğinden dolayı burjuvazinin „zıttı“-bu anlamda „devrimci“- bir sınıf konumuna sahip olur! İşte, feodallerle serfler, veya burjuvaziyle işçi sınıfı arasındaki ilişkinin pratikte „karşıtlığın“ ötesine geçerek bir „zıtlık“ ilişkisiymiş gibi görünmesinin nedeni budur. Bu nedenle, nasıl ki tarihte serflerin yaptığı bir devrimden ve kurdukları yeni bir toplumdaki-yeni bir üretim ilişkileri sisteminden-bahsedilemezse, aynı şekilde, işçi sınıfının da, kendisi için bir sınıf olarak „devrim yaparak“ yeni bir toplumu-yeni bir üretim ilişkileri sistemi olarak „sosyalist“ bir toplumu-inşa etmesinden bahsedilemez!...

Feodal toplum söz konusu olunca „devrimden“ anlaşılması gereken nasıl ki feodal toplumun içinde gelişen maddi üretici güçlerin sonunda kapitalizmi yaratması ise, kapitalist toplum söz konusu olduğu zaman da, „devrim“ gene üretici güçlerin gelişmesi sürecine bağlı olarak sistemin içinde onun diyalektik anlamda inkârı olarak modern komünal toplumun doğuşu, gelişmesi ve giderekten kapitalizmi tüketerek onun yerini almasıdır...

Burada-her iki durumda da- yumurtanın içinde civcivin gelişmesi olayıyla (ya da ana rahminde çocuğun gelişmesi olayıyla) yumurtanın kabuğunun kırılması (veya doğumun gerçekleşmesi) olayını birlikte düşünmek ve anlamak gerekir. Yani, herhangi bir şekilde içinde doğuma hazır bir civciv olmayan bir yumurtanın kabuğunu kırarak devrim yapmış olmazsınız!!... Gerçek anlamda bir devrim söz konusu olduğu zaman, yumurtanın kabuğunu kıran bizzat yumurtanın içindeki o civcivdir!...

Öyle bir diyalektik ki bu; o kabuklar belirli bir noktaya kadar civciv için koruyucu bir unsur iken, bir noktadan sonra civcivin onu kırmaya başlamasının nedeni artık onun içine sığamaz hale gelmesidir. Civcivin gelişmek için muhtaç olduğu duvarlar, sürecin belirli bir noktasından itibaren onun için artık bir hapis hane duvarı haline geliyor! Olay budur! Yani, devrim olayı basit bir mühendislik, ya da duvar kırıcılığı olayı değildir!...

„İsyan“-reaksiyon ve devrim; bunlar farklı şeylerdir!...

Bu noktada „Marksist-Leninist devrim“ anlayışına ilişkin olarak altını çizmemiz gereken en önemli nokta, Marksist devrim anlayışında diyalektik inkârın yerini, „yeni bir toplum yaratmak“ için özü isyana-reaksiyona dayanan toplum mühendisliği anlayışına bırakmasıdır. Ki, buradan da, sonunda, sırtını pozitivist anlamda bir „bilimselliğe“ dayayan, sübjektif idealist bir ideoloji olarak „işçi sınıfının dünya görüşü“ ortaya çıkar!... İşte, senelerce peşinden koştuğumuz o ideolojik paradigmanın kaynağı budur! (Bu satırları yazarken nasıl içim sızlıyor biliyor musunuz! Ama, ergenlik çağını yaşamadan olgunlaşan bir insan, ya da toplum gösterebilir misiniz bana!!... Marksizm bizim anamız ise, biz de onun diyalektik anlamda inkarı olan çocuklarıyız!...)

İki farklı „devrim“ anlayışı demiştik!...

Bu dünya görüşüyle (yani kapitalizmden sosyalizme geçişi konu edinen „sosyalist devrim“ anlayışıyla), feodalizmden kapitalizme geçişi açıklayan bakış açısı-devrim

anlayışı- arasında dağlar kadar fark vardır, öyle değil mi! Çünkü bu durumda (yani Marksist-Leninist „sosyalist devrim“ anlayışında), kendisi de mevcut sistemin-kapitalist üretim ilişkilerinin içinde, onun bir ürünü olarak varolan bir sınıfa- işçi sınıfına-aynı sistemin diğer egemen kutbunu aldederek yeni bir sistemi oluşturma görevi veriliyor!... Feodalizmden kapitalizme geçerken feodal sistemin-feodal üretim ilişkilerinin- içindeki bir sınıf olan serflere verilmeyen misyon (yeni bir toplumu inşa görevi) işçi sınıfına verilmiş oluyor!... Feodal sistemin içinde gelişen bir başka sistemi temsil ettiği için burjuvaziye biçilen rol, gene aynı sistemin (kapitalist sistemin) içindeki bir sınıf olduğu halde, işçi sınıfına da verilmiş oluyor!... Diyalektik materyalist felsefe de bu durumu açıklayan-legalize eden felsefi temel olarak ortaya çıkıyor!... Öyle ki, buna göre, bu iki sınıf (yani burjuvazi ve proletarya) birbirlerinin „zıttı“ oldukları halde „özünde birbirlerinden bağımsız objektif-mutlak gerçeklikler oldukları için“, yani, birinin varlığı diğerine bağlı olmadığı için (bunlar birbirinden niteliksel olarak farklı iki sistemi temsil ettikleri için) burjuvaziyi yok ettikten sonra da varolmaya devam edebilen bir işçi sınıfı, kapitalizmin içinde gelişen yeni toplumun-sosyalist toplumun- belirleyici unsuru olarak varlığını sürdürmeye devam edebiliyor!...

Devrim bir toplumsal „altüstlük“müdür?...

Bu durumda (yani, işçi sınıfı „devrim yaparak“ iktidarı ele aldığı zaman) aslında sistem bir yerde altüst olmuş- tersine çevrilmiş oluyor! Özel mülkiyete dayanan tipik kapitalist toplumun yerine, üretim araçlarının mülkiyetinin işçi sınıfı devletine ait olduğu, mülkiyete tasarruf yetkisini elinde tutan yeni tip bir devlet sınıfının egemenliğinde, anti kapitalist-devletçi bir toplum ortaya çıkıyor!...

Marksizm, işçi sınıfının delikanlılık döneminin (ergenlik çağıının) dünya görüşüdür demiştik. O, bu dönemde, işçi sınıfının kendi kimliğini yaratmaya çalışırken baskıya sömürüye karşı duygusal anlamda başkaldırısıdır, isyanıdır. Ama görüyorsunuz, isyan etmek yetmiyor işte! Bir şeyin yerine ondan daha ileri yeni bir şeyi koyabilmek de gerekiyor. Yeni ve daha ileri olan ise, sadece kafada yaratılmıyor; o ancak, eskiden beri varolan maddi gerçekliğin içinde, onun kendi kendisini üretmesi sürecinin sonucu olarak ortaya çıkıyor. Yani, baskıyı, sömürüyü ortadan kaldırıyorum diyerek yukardan aşağıya doğru sübjektif idealist-iradi bir çabayla niteliksel anlamda yeni bir toplum yaratmak mümkün olmuyor!...

Peki nedir bu işin sırrı, kapitalizmden modern sınıfsız topluma nasıl geçecektir insanlık? Bu süreci de aynen feodalizmden kapitalizme geçişe benzer bir şekilde mi ele almamız gerekiyor; eğer öyleyse, modern komünal toplumun şu an kapitalist toplumun içinde, onun diyalektik zıttı-inkârı olarak gelişimi sürecini nasıl açıklayacağız?...

KAPİTALİZMDEN MODERN SINIFSIZ TOPLUMA GEÇİŞİN DİYALEKTİĞİ...

“Kapitalizmin temel çelişkisi, üretim araçlarının özel mülkiyetiyle üretimin toplumsal karakteri arasındaki çelişkidir” diyor Marks. İşte bütün mesele bu cümlede! Bu cümlelerin ne anlama geldiğini doğru kavramakta yatıyor!. Çünkü, 19. ve 20.yy'lara damgasını vuran Marksist devrim anlayışının özü-esası, çıkış noktası, bu “temel çelişki” kavramının yorumuna dayanıyor. Bu yüzden konuyu biraz açalım:

Önce üretmek-üretim ne demektir onu görelim. Çevreden-doğadan alınan madde-enerjinin-informasyonun (hammadenin) toplumsal olarak sahip olunan bilgiyle işlenerek bir ürün haline getirilmesidir üretim. Ürün bir sentezdir yani. Üretici güçler olarak doğa-toplum sisteminin, etkileşmesinin sentezidir. Daha başka bir deyişle, bir çocuk gibidir ürün. Babası doğa ise, anası da toplum olan bir çocuk! Doğadan alınan hammaddenin (madde-enerjinin-

informasyonun), toplumun sahip olduğu bilgiyle işlenerek ürünün oluşturulmasıyla, anneden ve babadan gelen DNA'ların etkileşerek çocuca ilişkin orijinal DNA yapısını oluşturması aynı diyalektiğe tabidir...

Burada altı çizilmesi gereken en önemli nokta, doğa'dan-çevre'den gelen madde-enerjiyi-informasyonu değerlendiren-işleyen bilginin daima toplumsal bir karaktere sahip olmasıdır. Çünkü, insan toplumsal bir varlıktır. Bu nedenle, insanların sahip oldukları bilgi de toplumsal olarak üretilen bir üründür. Bireysel bilgi, bireysel olarak sahip olunan bilgi diye birşey olmaz! Olur, ama bu, olayın, bilgi üretimi sürecinin yüzeysel olarak baktığımız zaman görünen yüzüdür.

Üretim faaliyeti, görünürde tek bir birey tarafından yapılıyor olsa bile, o özünde gene de toplumsal bir olaydır. Çünkü, bizim „birey“ olarak ifade ettiğimiz insanın kendisi zaten varoluş koşullarına bağlı olarak toplumsal sistemin bir elementidir. Bu nedenle, görünüşteki bireyselliğin ötesinde ürünü değerlendirerek işlerken bireyin kullandığı bilgi toplumsaldır. Ama, bu bilgi tek tek insanların beyninde muhafaza edildiği için, birey ona sahip çıkar. Toplumsal olarak üretilmiş olan ve toplumsal olarak sahip olunan bilgi “bireyin bilgisi” haline dönüşür!... Ve bütün bunlar, “farkında olmadan”, son derece tabii bir evrim süreci içinde gerçekleşir. Çünkü, ilkel komünde, daha sonraki anlamıyla „sahip olma“ bilinci-duygusu diye birşey yoktur. Zaten „ben“ olayı da, komün üyeleri „bireysel emekleriyle“ üretebilir hale gelince oluşuyor. Komün malına sahip çıkma-mülkiyet bilinci-duygusu da bununla birlikte doğuyor...

Üretim aslında her zaman toplumsal bir olaydır...

Özetlersek, bilgi toplumsal bir ürün olduğu gibi, üretim faaliyeti de aslında her zaman toplumsal bir olaydır. Çünkü insanın kendisi toplumsal bir varlıktır. Ama, emeğin üretkenliği artıp da insanlar doğayı “bireysel emekleriyle” işleyerek üretebilir hale gelince, bu süreç içinde, üretim araçlarına ve ürettikleri ürüne sahip çıkarak, “benim” demeye, birey olarak “varolmaya-gerçekleşmeye” başlıyorlar...

Ancak, sınıflı toplumun ürünü olan birey, kendini, varlığı kendinden menkul “objektif-mutlak bir gerçek” olarak gördüğü için, varoluşunun izafiliğine ilişkin bu yazılanları anlayamaz! Anlar hale geldiği zaman da zaten o artık sınıflı toplumun bireyi olmaktan çıkmaya başlıyor demektir! İşte bu yüzden ki, modern komünal topluma geçiş, ancak gelişmiş, kendini bilerek toplumsal varlığın içinde tekrar “yok olmaya” başlamış bireylerle olacaktır. İkel komünde “birey” diye birşey yoktu demiştik, modern komünal toplum ise, kendi bireysel varlığının bilincine vararak („kendini bilerek“) „kendi varlığında yok“ olan bireylerden oluşacaktır. Bu haliyle ben ona „bilinçli doğa“ diyorum; çünkü o artık yarı biyolojik, yarı computer bir varlıktır!...

Tekrar Marks'a dönersek...

“Kapitalizmin temel çelişkisi, üretim araçlarının özel mülkiyetiyle üretimin toplumsal karakteri arasındaki çelişkidir” diyordu Marks. Marks'a göre, yukardaki örnekte “bireysel üretici” diye andığımız bir çoban, ya da çiftçi, veya günümüzde tek başına işyeri sahibi olan bir insan, işi büyütüp de, yanında çalıştırmak için başka insanları da işe aldığı zaman, yapılan üretim artık “bireysel” olmaktan çıkmış, toplumsal bir karaktere sahip olmuş oluyor. Marks'ın “üretimin toplumsal karakterinden” bahsederken altını çizdiği olay budur. Çünkü bu durumda, üretim faaliyeti sadece işyeri sahibinin bireysel emeğiyle değil, onunla birlikte orada çalışan bütün insanların kolektif faaliyetiyle de, “toplumsal olarak” yapılmış oluyor. **Bu andan itibaren, yani bir kişi bile olsa işçi “çalıştırmaya” başlanıldığı andan itibaren, üretimin toplumsal karakteriyle üretim araçlarına-ve ürüne- bireysel olarak sahip çıkma arasındaki çelişki sistemin temel çelişkisi olarak ortaya çıkıyor. Çünkü, yapılan iş-**

üretim faaliyeti- toplumsal olduğu halde, üretim araçlarının mülkiyeti bireysel olarak kalıyor.

İşte, Marks'a göre, sistemi devrime götüren, işçi sınıfını burjuvaziye altetmeye götüren temel çelişki budur. Bu çelişki, üretimin yoğunlaşmasıyla-tekelci kapitalizmle birlikte daha da keskinleşir. Öyle ki, bir gün, üreten insanlar, yani işçiler burjuvaziye ortadan kaldırarak üretimin toplumsal karakterine uygun yeni bir üretim ilişkileri sistemi olarak sosyalizmi kurarlar ve kapitalizmin temel çelişkisini bu şekilde çözmüş olurlar. Üretim araçlarının mülkiyetinin bütün üretenlere-topluma ait olduğu yeni bir toplum, "sosyalist toplum" doğmuş olur! Marksist devrim anlayışı budur...

Bir soru:

Bugün çok sık raslanılan bir olayı ele alalım, ve örneğin, bin kişinin çalıştığı bir fabrikada işçilerin yarısının işten çıkarıldığını, onların yerine robotların kullanılmaya başlandığını düşünelim. Bu rakamı arttırabiliriz de. Örneğin, Toyota'nın ürettiği Lexus marka otomobiller birkaç işçinin dışında tamamen robotlar tarafından üretiliyormuş. Şimdi bu, üretimin toplumsallaşması yönünde bir gelişme midir, yoksa tersi yönde mi? Olayı biraz daha abartarak şöyle de formüle edebiliriz: Eskiden, 19-20.yy'larda, 10.000 kişinin çalıştığı bir fabrikanın 2025 yılında bir kaç işçiyle çalıştığını, geri kalan bütün işleri robotların yaptığını düşünürsek nasıl değerlendireceğiz bu gelişmeyi? Eğer "toplumsallaşmadan", "yoğunlaşmadan" kasıt, üretimin gittikçe artan sayılarda işçiler tarafından yapılmasıysa, açıktır ki bu durumda üretim artık toplumsallaşmıyor!!... Ki bu da, üretici güçler geliştikçe kapitalizmin "temel çelişkisini" kendi kendine çözdüğünün ve kendini ölümsüzleştirdiğinin ispatı olurdu!!...

Kapitalizmin (onu modern komünal sınıfsız topluma götüren) temel çelişkisi, azami kâr yasasıyla üretici güçlerin gelişmesi arasındaki çelişkidir... Bu nedenle, üretim araçlarının özel mülkiyetiyle üretimin toplumsal karakteri arasındaki çelişkiyi de bu esasa uygun olarak anlamak gerekir. Yani, üretici güçler geliştikçe, daha önce çok sayıda insanın yaptığı işi artık makinelerin, robotların yapar hale gelmesi, üretim faaliyeti içindeki aktif durumda olan insan sayısının azalıyor olması, üretimin toplumsal karakterinin azaldığı anlamına gelmez! Tam tersine, üretim faaliyetinin daha da toplumsallaştığının, geliştiğinin bir göstergesidir bu! Çünkü, üretici güçlerin gelişmesi demek, özünde insanın bilgi üretimi sürecinin gelişmesi demektir. İnsanlar daha önce bizzat yaptıkları işi artık robotlara yaptırabiliyorlarsa, bu, toplumsal bilgi üretimi sürecinin bir sonucudur. Kısacası, üretimin toplumsallaşması demek, çok sayıda işçinin fabrikalarda biraraya gelmesi demek değildir!...

Biraz daha açalım:

Kapitalist sistemin ve kapitalistlerin tek amacı daha çok kâr elde edebilmektir. Buna kapitalizmin azami kâr yasası diyoruz. Ama bunun için de, rekabet mücadelesinde kapitalistlerin daima daha iyi kalitede ve daha ucuza mallar üretebilmeleri gerekmektedir. Çünkü, ancak bu durumdadır ki, rakiplerini geride bırakarak daha çok satabilirler, daha çok kâr elde edebilirler. Daha iyi kalitede ve daha ucuza mallar üretebilmenin yolu ise, son tahlilde, daha çok bilgiye sahip olabilmekten geçiyor, ve bu da üretici güçlerin gelişmesi anlamına geliyor. Daha ileri makineler, robotlar, daha ileri teknoloji, bütün bunlar daha çok bilgi üretiminin sonuçlarıdır. İşte, azami kâr peşinde koşan kapitalistleri günün birinde artı değerden, dolayısıyla

**da azami kâr'dan mahrum bırakacak sürecin diyalektiği budur!
Kendini inkâr sürecinin diyalektiği budur...**

Şöyle ifade edelim:

Bilim ve teknik-üretici güçler- geliştikçe, adım adım, eskiden işçilerin yaptığı işleri makineler-robotlar yapmaya başlarlar. Burjuvazi, rekabet mücadelesinde daima daha iyi kalitede ve daha ucuza mallar üretebilmek için bu yola girmeye mecbur kalır. Üretim maliyetini düşürmek için daima daha az işçi, daha çok robot!... Gelişmenin doğrultusu budur! Bu nedenle, insanlığı modern komünal topluma götüren “üretim sürecinin toplumsallaşması” olayı, işçi sayısının ne kadar fazla olduğuyla, “yoğunlaşmanın boyutlarıyla” ilgili bir olay değildir! Tam tersine, bu, üretim faaliyetinin ne ölçüde robotlar tarafından yapıldığıyla, üretim süreci içinde kullanılan bilgi seviyesiyle ilgili bir olaydır...

Modern komünal toplumda insanlar üretim sürecinin içinde sadece bilgiyle, beyin gücüyle yer alırlar. Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin ortadan kalkmasına gelince; üretim faaliyeti işçiler yerine robotlar tarafından yapılır hale geldikçe, ortada artı değer elde edecek-sömürecek kimse kalmamaya başlar! İşte burjuvaziye ve genel olarak özel mülkiyeti ortadan kaldıracak olan süreç budur. Eski işçilerin yan gelip yattığı bir ortamda (şaka tabii!) üretim araçlarının özel mülkiyeti ne işine yarayacak ki işverenlerin! Robotlarla birlikte eski işçilerini beslemek için mi çalışacak işverenler!...

SINIF MÜCADELESİ NEDİR?...

Peki ya sınıf mücadelesi? Sınıf mücadelesi, kapitalizmin gelişme sürecinde iç dinamiği harekete geçiren, daha ileri-gelişmiş durumlara uygun yeni dengelerin kurulmasını sağlayan, bu sürecin sonunda da sistemin kendi diyalektik inkârını gerçekleştirerek modern komünal topluma geçişi-yani çocuğun doğuşunu-sağlayan mekanizmadır...

Kapitalistler, “üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip oldukları için”, üretim faaliyetinin sonunda, toplumsal bir çabayla üretilmiş olan ürüne de tek başlarına sahip çıkarlar. Bu yüzden de, azami kâr yasası işledikçe, kapitalistler daha da zenginleşir, daha üst yaşam seviyelerine çıkarlarken, işçiler, üretimin ilk başladığı durumlarda kalırlar. Aradaki denge-toplumsal uzlaşma (bu anlamdaki “karşıtlık”-partnerlik ilişkisi) bozulmuştur. Ama kapitalistler hiçbir zaman kendiliklerinden tutup da “bak biz şu kadar kazandık, sizin ücretlerinizi de arttırıyoruz” demezler işçilere! Azami kâr yasasına aykırı olurdu böyle birşey! İşte tam bu noktada başlıyor “zıtlık”-“çelişki” ve sınıf mücadelesi. Burjuvazi “ilk durumdan” daha ileri bir duruma yükselmiştir, ama işçiler halâ o “ilk durumdaki” konumlarını muhafaza etmektedirler. Yeni duruma uygun yeni bir dengenin kurulabilmesi için arada mücadele başlar. Ve normal koşullarda, bir üst seviyede tekrar bir uzlaşma-denge sağlanır (tıpkı o bir üst kuantum seviyesine çıkan hidrojen atomunda olduğu gibi!..); sistem (kapitalist sistem), kendi içindeki evrim sürecinde bir basamağı daha geride bırakmış olur. Bu basamaklar, üretici güçlerin gelişmesine uygun olarak, aynı mekanizmanın çalışmasıyla adım adım çıkarılır.

Eğer hiç sınıf mücadelesi olmasaydı (hiç zıtlık, çelişki olmasaydı), hiç ilerleme de olmazdı!...

Bir an için düşününüz, işçilerin ağzı var dili yok! Yani hiç bir talepte bulunmuyorlar, ne ücretlerine zam istiyorlar, ne de daha iyi çalışma koşulları, demokratik haklar vs!. Ne olurdu bu durumda? İşçilerin yaşam seviyeleri, satın alma güçleri aynı yerde kalırdı. Peki, hal böyle olunca, azami kâr yasası nasıl işleyecektir, pazarı nasıl genişletecektir burjuvalar, kime satacaklar mallarını? İşçilerin satın alma güçleri artacak ki burjuvazi de daha çok mal satabilsin onlara. Pazarın genişlemesi olayının mekanizması budur. Yani, sınıf mücadelesi, işçilerin ekonomik ve demokratik hakları için mücadele etmeleri, burjuvazi için de zorunludur! Hiç grev olmasaydı, bundan işçiler kadar işverenler de zarar görürdü!

Şöyle özetleyelim:

1-Kapitalistler, daha çok kâr elde edebilmek amacıyla üretici güçleri geliştirmenin mekanizmasını harekete geçirirler.

2-Üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip oldukları için, ürüne ve artı değere de sahip olan kapitalistler, zenginleşirler, bir üst seviyeye çıkarlar. Böylece, eski dengeyi inkâr etmiş-bozmuş olurlar.

3-İşçiler de, üretilen yeni zenginlikten pay alarak, bir üst basamağa geçmek isterler.

4-Ama kapitalistler mevcut durumu temsil eden konumda oldukları için, buna yanaşmazlar. Sahip oldukları yeni zenginliği eski denge durumunun içinde muhafaza etmek isterler.

5-Üretici güçlerin gelişmişlik seviyesine uygun bir üst basamağa geçilmesi için işçiler sınıf mücadelesine başlarlar.

6-Herkes gücünü burada, sınıf mücadelesi ortamında tartar. Ve eğer sistem bir üst basamağa geçiş için yeterli enerjiye sahipse, yeni bir toplumsal sözleşme yapılarak bu geçiş gerçekleştirilir.

Dikkat edilirse, bu şekilde, sistemin evrimi (üretici güçlerin gelişmesi) sürecinde atılan her adımla birlikte, hem mevcut sistem-yani kapitalizm gelişmiş oluyor, hem de, onun içinde, potansiyel anlamda, onun diyalektik inkârı olarak yeni bir sistem-modern komünal toplum geliyor. Örneğin, robotların üretim sürecine katılması oranı, bir yandan kapitalizmin içinde üretici güçlerin ne oranda geliştiğini gösterirken, diğer yandan da, modern komünal toplumun kapitalist toplumun ana rahminde ne oranda geliştiğini gösterir.

Bütün bunları (bu diyalektiği), feodalizmden kapitalizme geçiş sürecinde de görmüştük. Feodalizmi kendi inkârını yaratmaya götüren süreç, feodallerin daha çok gelire sahip olmak, daha da güçlenmek için ticareti geliştirmek, yeni kentler kurmak yolunda gösterdikleri çabalardı. İşte bu çabalardır ki, kaçınılmaz olarak, üretici güçleri geliştiren de-dolayısıyla feodal sistemin sonunu getiren de- bunlar olmuştur!... Burjuvazinin ve işçi sınıfının ortaya çıkışının, feodal sistemin kendini inkâr edişinin diyalektiği budur...

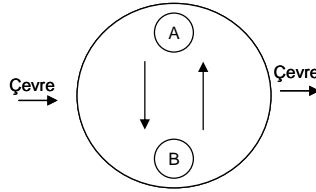
“ZITLIK”-“ÇELİŞKİ” NEDİR-“ZITLARIN BİRLİĞİ VE MÜCADELESİ” NEDİR?..

Daha önce şöyle demiştik: “Herhangi bir sistemde, varlıkları birbirine bağlı olan (yani, her biri kendi varlığını yaratırken, karşıtını ve bir bütün olarak sistemi de yaratan), sistemin yapısal-fonksiyonel anlamda iki temel karşıt kutbu olarak A ve B arasındaki

bütün ilişkiler iki karşıt madde-enerji alanının-potansiyel kuvvetin birliği zemininden doğarlar". Bütün mesele bu cümleyi iyi kavrayabilmekte yatıyor!...

Evet, tekrar soralım, ne demektir bu? Ortada, A ve B gibi, birbirinden "bağımsız", her biri "kendinde şey" "objektif-mutlak gerçeklik" iki güç-unsur var da, bunlar tıpkı bir ipi biri o yana, diğeri bu yana çeker gibi "mücadele" halinde mi oluyorlar!? Bu şekilde mekanik iki unsurun-kuvvetin "birliğinden"-bir aradalığından mı bahsedilmektedir burada? Sistem gerçekliği "zıtların birliğidir" derken kastedilen bu mudur-A ile B arasındaki bu türden bir ilişki midir?...

Hayır değildir! Herşeyden önce, bir A-B sisteminin iki temel parçasını-yapısal ve fonksiyonel birimini- oluşturan unsurlar olarak A ve B arasındaki ilişki, niteliksel olarak birbirinden farklı iki ayrı sistem arasındaki ilişkisi değildir! Bunlar, bir ve aynı sistemin yapısal ve fonksiyonel anlamda birbirlerini tamamlayan unsurlarıdır. Biri (sistemin dominant unsuru olarak A) aradaki ilişkilerle kayıt altında tutulan bilgiyi kullanarak sistem adına ne yapılacağını belirlerken, diğeri de (B), sistemin motor gücü olarak sistem adına bunu hayata geçirmektedir. A-B sisteminin çevreyle ilişkileri-etkileşmesi bu görev bölümüyle gerçekleşmekte, sistem, birbirini tamamlayan "karşıtlık" ilişkisi içindeki belirli bir görev bölüşümü sayesinde varlığını sürdürebilmektedir.

O zaman nedir mesele, "çelişki"- "zıtlık" nerede burada, ve neden sistem gerçekliği "zıtların birliğidir" diyoruz?

En başa, yani, bir A-B sisteminin olduğu o ilk "an"a dönüyoruz! Bilindiği gibi, aslında öyle "o ilk an" diye, sistemin "statik-mutlak-kendinde şey bir gerçeklik olarak varolduğu" bir zaman dilimi falan yoktur ortada; hepsi izafi kavramlardır bunların! Sistem gerçekliği dinamik bir gerçeklik- olay-süreç olduğu için, o, daha o ilk varoluş "an"ından itibaren, dış dünyayla-çevreyle etkileşme sürecinde kendini inkâr ederek gerçekleşir. Yani öyle, "bir an" için bile olsa, "kurulu-mutlak bir denge" hali (buna ilişkin "kendinde şey" bir gerçeklik) söz konusu olmaz hiçbir zaman. O ilk "an", aynı zamanda, sistemin, dışardan-çevreden gelen ve mevcut denge durumunu etkileyerek onu bozma eğilimi gösteren bilgi-enerji-etkiyi kendi içindeki bilgiyle değerlendirerek ona karşı bir cevap hazırlamaya başladığı "an"dır da. Bir sistemin bu "ilk oluşum anı"yla, onun, izafi-objektif bir gerçeklik olarak kendini (kurulu dengeyi) inkar süreciyle birlikte varoluşu arasında bir zaman dilimi olmadığını altını çizdikten sonra devam edelim:

Nasıl işliyordu mekanizma: Önce, sistemin içindeki bilgi kullanılarak, dışardan gelen madde-enerjinin-informasyonun nasıl işleneceği belirleniyor (yani, sistemin dışardan gelen hammaddeyi nasıl işleyeceğine, onu nasıl bir ürün haline getireceğine dair bir "reaksiyon-eylem planı"- modeli hazırlanıyor), sonra da hazırlanan bu plan sistemin motor gücüne verilerek onun bu planı gerçekleştirmesi sağlanıyordu. Örneğin, eğer sistem bir hücre, dışardan gelen "etken" de bir molekülse, önce DNA lardaki bilgi taranılarak buradan söz konusu molekülün nasıl işleneceğine dair bilgiler çıkarılıyor, sonra da bunlar, mesaj taşıyıcı RNA'lar tarafından Ribozomlara götürülerek burada, bu "mesleki bilgilere" göre çalışacak işçi-proteinler yetiştiriliyor, dışardan gelen hammaddenin bu işçi proteinler tarafından işlenilmesinin-bir ürün haline getirilmesinin- koşulları hazırlanıyordu. Bu mekanizma, bütün sistemler için geçerli olan evrensel varoluş-kendi kendini üretim mekanizmasıdır (elbette ki her sistem bunu kendince hayata geçirmektedir)... <http://www.aktolga.de/t1.pdf>

İşte, bu mekanizmanın sonucu olaraktır ki, bir A-B sisteminde (bu evrende varolan her varlık son tahlilde bir A-B sistemi olarak ele alınabilir), dışardan gelen hammaddeyi, hazırlanan üretim planına göre işleyerek onu bir ürün haline getirmeye çalışan motor sistem unsurları (hücre söz konusu olunca bunlar proteinlerdir, kapitalist toplumda ise işçiler bu rolü üstlenirler), daima, ürünün oluşmasında doğurgan bir anne-ana rahmi- rolünü de oynarlar. Çünkü, her ürün (çıkıtı-output), babasının A, annesinin de B olduğu, o sisteme özgü bir çocuktur-sentezdir!...

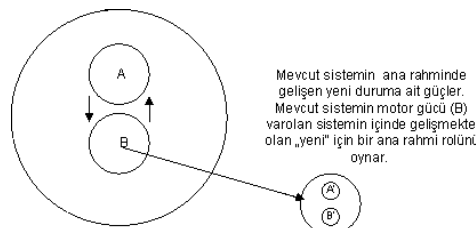
Bir fabrikada çalışan işçileri düşününüz: İşçiler, işveren ve onun görevlendirdiği kişiler-mühendisler vs.-tarafından hazırlanan üretim planını hayata geçiren sistemin motor gücü unsurları değil midir? Aynen o proteinler gibi yani! Elleriindeki üretim planına göre hammaddeyi işleyerek onu ürün haline getirmeye çalışandır onlar! Öyle ki, onlar-yani işçiler- kendi toplumsal kimliklerini de bu süreç (ürünü gerçekleştirme süreci) içinde oluşturduklarından, bir yerde, ürünle bütünleşirler. Ürün, onlar için sanki ana rahminde büyüttükleri-oluşturdukları kendilerinin bir parçası-kendi çocukları haline gelir. Bu şekilde, üretim sürecinin her adımında, aslında sistemin kollektif ürünü olan o çocuk, işçilerin ana rahminde biraz daha büyür-gelişir. Ve sonuçta onlar (yani işçiler ve ürün), tıpkı bir anneyle çocuğu arasındaki ilişki gibi, birbirleriyle bütünleşmiş olarak doğarlar. Yani, üretim faaliyeti sona eripte ürün ortaya çıktığı zaman, işçiler de onunla birlikte aynı duruma (state-Zustand) çıkmış-ürünle birlikte onlar da kendilerini üretmiş olurlar.

Ama aynı şey, sisteme ait bilgiye sahip çıkarak üretim planını hazırlayan-hazırlatan-sistemin dominant kutbu burjuvazi için söz konusu değildir! O, mevcut sistemin temsilcisi olarak onu muhafaza etmekle de yükümlü olduğu için, sonuçta, elde edilen ürüne de varolan sistemin-çerçevenin- içinde sahip çıkmak ister. Yani o, kendi varoluş fonksiyonu-koşulu-gereği, ürünle birlikte bir üst denge durumuna çıkıldığını göremez-kabul edemez. Kendi ATALETİ, mevcut durumu koruma görevi buna engel olur. Motor gücün, ürünle birlikte- onu yaratırken, kendiliğinden bir üst denge durumuna çıkma yeteneği onda yoktur.

İşte bu yüzden ki, üretim süreci, mevcut denge halinin inkarı süreci olduğu kadar, ürünün oluşmasına paralel olarak, yeni bir denge durumunun eskinin içinde oluşması sürecidir de.

Evet, “zıtların birliği ve mücadelesinden” neyin anlaşılması gerektiğini tartışıyorduk!

Her şeyden önce, bir kere daha altını çizelim ki, “Zıtların birliği ve mücadelesi” olgusu, esas olarak, bir sistemin “yapısal ve fonksiyonel anlamda iki temel parçası” olan A ile B arasındaki ilişkiyi ifade eden-tanımlayan bir olgu değildir. Değildir, çünkü bu iki temel unsur arasındaki ilişki hiçbir şekilde bunların kendilerinden kaynaklanan bir “zıtlık”-“çelişki” ilişkisiyle açıklanamaz. “Zıtların birliği ve mücadelesi” kavramı- ya da “çelişki” kavramı- semantik özünü-yani içeriğini- iki sistem arasındaki (bir bütün olarak A-B sistemi ile bu sistemin içinde onun diyalektik anlamda inkârı olarak gelişen yeni-yavru- sistem) arasındaki ilişkiden alır. AMA;

- 1- Eskinin içinde gelişmekte olan yeni (bunu da A'-B' olarak gösterirsek) daima onun (yani, A-B sisteminin) ana rahminde (ki bunu B temsil eder) geliştiği için;
 2- Ve de, eskiden beri varolan A-B sistemini sistemin dominant kutbu olan A temsil ettiği için:

Sürece dışardan bakınca biz olup bitenleri (yani A ile B arasındaki ilişkiyi) bir “çelişki”- “birlik ve mücadele” olarak görürüz; çünkü, doğum olupta A'-B' bebeği kendi nefsiyle ortaya çıkana kadar o henüz daha ortalıkta görünmez. Ortalıkta görünen ve birbirlerini yok etme pahasına kıyasıyla mücadele edenler A ve B gibidir-böyle görünür! İşte, A ve B arasındaki ilişkinin, aynı anda, hem bir KARŞITLIK-partnerlik-ama hem de bir ZITLIK-çelişki ilişkisiymiş gibi görünmesinin-anlaşılmasının açıklaması budur...

Örnek mi istiyorsunuz; gene feodalizmle, onun içinden çıkıp gelmekte olan kapitalizm arasındaki mücadeleyi göz önüne getirelim. Burada “zıtların birliği ve mücadelesi”, birbiriyle içiçe olan bu iki sistem-bu iki sistemi temsil eden feodallerle burjuvazi arasındaki ilişkiyi tanımlar. Feodallerle serfler, ya da, burjuvaziyle işçi sınıfı arasındaki mücadeleler-ilişkiler- ise aynı sistemin içindeki “karşıtlık” ilişkilerdir. Ama, süreç sona eripte kapitalizm bebeği feodal sistemin içinden çıkarak gözle görülür hale gelene kadar “zıtların birliği-mücadelesi” şeklinde ifade olunan ilişki sanki feodallerle serfler arasındaki ilişkiymiş gibi algılanır. Feodallerle serfler arasındaki mücadeleler-örneğin köylü savaşları-aslında feodallerle, kendi içinde kapitalizm bebeğine hamile olan köylülük arasındaki ilişkiden kaynaklanır. Köylülüğü feodallere karşı mücadeleye yönelten potansiyel onun kendi içindeki bu gizli dinamikle ilgilidir.

Aynı şekilde, kapitalist toplum söz konusu olduğu zaman, buradaki çelişki, ya da “zıtların birliği mücadelesi” anlayışı da sistemin iki unsuru olarak burjuvaziyle işçi sınıfı arasındaki ilişkiyi değil, bir sistem olarak kapitalizmle onun içinde (işçi sınıfının ana rahminde) sistemin diyalektik anlamda inkârı olarak gelişmekte olan modern komünal bilgi toplumu bebeği arasındaki ilişkiyi tanımlar. Ama, süreç boyunca çocuk ana rahminde (ki bunu temsil edenin işçi sınıfı olduğunu söylemiştik) olduğu için ortalıkta görünmediğinden, biz olup bitenleri (yani sınıf mücadelesini) hep burjuvaziyle işçi sınıfı arasındaki ilişkiyle açıklamaya çalışırız. O zaman da ne olur tabii, “burjuvazi kapitalizmle özdeşleşerek onu temsil ettiği” için, “işçi sınıfı da bununla uzlaşmaz çelişki içinde olan sosyalist toplumla özdeşleşerek onun temsilcisi olmuş olur. Sonuç ortadadır: Bu mantığın-“diyalektiğin”(!) sonucunda, işçi sınıfı burjuvaziye yok

ederek kendi sistemini kurar!!... Alın işte size son 150 yılda olup bitenlerin özü!...

“İnkârın inkarı” kapısı nasıl açılıyor?...

Dikkat ederseniz, işin başında, aslında A, yani sistemin dominant unsuru (yukardaki örnekte burjuvazi) açıyor inkârın (üretim sürecinin) kapısını! Sisteme dışardan gelen madde-enerjiyi-informasyonu sistem adına içeriye buyur eden (alan) o oluyor! Sistemin sahip olduğu bilgiyi kullanarak onu değerlendiren ve bir üretim (inkâr) modelini (hammaddenin nasıl işleneceğini) hazırlayarak, gerçekleştirmesi için bunu sistemin motor gücüne (gene yukardaki örnekte, işçiler) ileten o oluyor. B, yani motor unsur da bunu gerçekleştiriyor. Bunu yaparken onun yaptığı sadece A'nın inkarını gerçekleştirmektir. Ama, bu inkârın sonucunda meydana gelen ürün, ilk durumdan itibaren başlayan sürecin amacı (ulaşmak istediği hedef, “son durum”) olduğu için, o aynı zamanda, yeni bir düzen-düzenlilik anlamında “inkârın inkarı” olarak da gerçekleşmektedir. Yani ürünü yaratmakla aslında A ve B onun varlığında yok olmakta, örneğin A-B den farklı bir A'B' olarak kendilerini yeniden üreterek-yeniden doğmuş-olmaktadırlar (anne-baba, çocuk ilişkisi)...

Çok basit bir örnek verelim: Şu an kalkıp mutfağa kadar giderek su içmek istiyorsunuz diyelim! Bu istek ilk önce beyinde (A) nöronal bir etkinlik şeklinde oluşur. Sonra da organlara iletilerek gerçekleştirilir. Su içme eylemini gerçekleştiren organlarınızın (B) faaliyetlerini düşününüz, bunlar bütün bu faaliyetlerini en son duruma kadar (yani su içilene kadar) suyun içilmesi süreciyle bütünleşmiş olarak yerine getirirler. En sonunda su içildiği zaman da, organlarımız bir durumdan bir başka duruma (suyun içilmesiyle birlikte oluşan yeni duruma) çıkmış olurlar. Dikkat ederseniz, en sonda ulaşılan durum (suyu içtiğimiz zaman ulaştığımız durum) en baştan itibaren adım adım motor sistemimizi oluşturan organlarımızın faaliyetiyle içiçe, onların faaliyetlerinin sonucu olarak gerçekleşmektedir. Yani, en sonda ulaşılan yeni durum sürecin en başından itibaren motor sistemin faaliyetlerine bağlı olarak (tıpkı ana rahmindeki bir çocuk gibi) adım adım oluşmaktadır. Su bardağını elimize alıp içene kadar attığımız her adım bu gerçeği ifade etmektedir.

Ama beynimizdeki faaliyetler açısından (nefs-benlik) durum bu kadar basit olmaz! O, yani beyin (A), hem su içme isteğini organlara ileterek mevcut denge durumunun değişmesi için düğmeye basandır (dengenin inkarı, ama hem de, mevcut durumu temsil ettiği için, atalet direnciyle mutfağa kadar gidişe direnendir (biz buna “üşenmek”, “tembellik” deriz!). Hani başka birisi suyu getiripte önümüze koyuverse diye gezer içimizden!! Sonra mecbur kalınca da kalkıp gideriz tabii!...

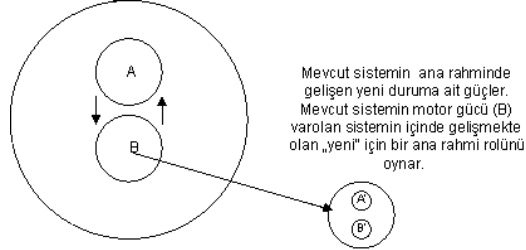
Şimdi burada, organizmayı bir A-B sistemi olarak düşündüğümüz zaman, beyinle (A) diğer organlar (B) arasındaki ilişki, işin özü itibarıyla bir „zıtlık“ ilişkisi-bir „çelişki“ olmadığı halde, su içmek için harekete geçildiği andan itibaren, eskiden beri varolanın (organizmanın) içinde gelişmekte olan yeni organizmal durumdan (bir A'-B' sistemi olarak) dolayı (bu yeni durumu temsil eden, yaratan B olduğu için) A ile B arasındaki ilişki (birbirini tamamlayan bir „karşıtlık“ ilişkisi olduğu halde) sanki bir „zıtlık-çelişki“ imiş gibi görülür!...

Bütün sistemler için geçerli bir kural olarak şöyle toparlayalım:

Her durumda, bir A-B sisteminin varoluş süreci, aynı zamanda, onun kendi kendini üreterek bir A'B' haline gelme süreci de olduğu için, daha A-B sisteminin o ilk oluşma “anından” itibaren başlayan bu varoluş sürecinin kendi içinde kendi zıttını (A'B' olarak kendi inkarını) barındırdığını söyleriz. “Sistem

gerçekliği, zıtların birliği ve mücadelesinden ibarettir” sözünün anlamı buradan gelir. „Birlikten ve mücadeleden“ kasıt, her A-B sisteminin, her an, kendi içinde bir A'-B' ile birlikte-ve onunla mücadele halinde varolmasıdır...

TEKRAR, A İLE B ARASINDAKİ „ÇELİŞKİ“ VE B 'NİN A 'YI „ALTETMESİ“ ÜZERİNE!...

Evet, tekrar „işçi sınıfının dünya görüşüne“- „Diyalektik Materyalizme“ ve Marksist-Leninist „devrim“ anlayışına dönüyoruz:

“Devrim, işçi sınıfının öncülüğünde, halkın devrimci girişimiyle-aşağıdan yukarıya- mevcut devlet cihazının parçalanarak politik iktidarın ele geçirilmesi ve bu iktidar aracılığıyla-yukardan aşağıya-daha ileri bir üretim düzeninin örgütlenmesidir”...

Şimdi anlıyor musunuz bu „devrim anlayışının“ nereden-ve nasıl ortaya çıktığını?... İşçi sınıfının ergenlik dönemi bakış açısına göre, burjuvazi ve işçi sınıfından oluşan mevcut A-B sistemini (yani kapitalist toplumu) temsil eden sınıf burjuvazi (A) olduğu için, bu sistemin içinde onun „zıttı“ olarak gelişen sosyalist sistemi (A'B' yi) temsil görevi de işçi sınıfına (B) düşer. Bu durumda, sürece mekanik-yüzeysel olarak bakınca, varolan sistemin içinde bütün olup bitenler A ile B arasındaki ilişkiye indirgenerek denilir ki, A mevcut sistemi, B de onun „zıttı“ olarak onun içinde gelişen başka bir sistemi temsil ettiği için, gelişmenin belirli bir aşamasında („devrim“ aşamasında) „yeniyi“ temsil eden B, „aşağıdan yukarıya“ bir hamle ile A 'yı ve onun temsil ettiği „eski“ sistemi yok ederek onu yerine kendisinin temsil ettiği „yeni“ olarak sosyalist sistemi egemen kılacaktır”!... Ve tabii denir ki, bir kere A yok edildikten sonra artık yol açılmış olacağı için, B, ele geçirdiği devlet aygıtının yardımıyla yukardan aşağıya doğru yeni-sosyalist-üretim ilişkilerini inşa edecek, böylece eskinin içinden yeninin çıkışı süreci tamamlanmış olacaktır...

İşte, bütün o mekanik-materyalist (isterseniz “diyalektik materyalist” deyin) “devrim anlayışlarının” çıkış noktası-felsefi temeli budur!...

“Marksizm işçi sınıfının ergenlik çağı ideolojisidir” derken ne demek istediğimiz şimdi herhalde daha iyi anlaşılıyor olsa gerek!...

Evet, Marksizm, işçi sınıfının “kendisi için bir sınıf” olmaya başladığı dönemin-yani ergenlik döneminin- ideolojisidir... Ama o dönem artık çoktan sona erdi!... İşçi sınıfı, burjuvazinin inkârını gerçekleştirirken, kendisinin de içinde bulunduğu eski durumun-sistemin topyekün inkârına neden oldu. İçinde yaşadığımız 21.yy artık kapitalizmin modern sınıfsız toplumu-Bilgi toplumunu yaratma-doğurma dönemidir. Bu dönem, burjuvazinin yerini bilgiyi-beyin gücünü temsil eden “bilgi-insanlarının”, işçilerin yerini de, adım adım robotların almaya başladığı bir dönem olacaktır. Kapitalizmden modern sınıfsız topluma geçiş,

bilginin demokratikleşmesi süreciyle birlikte, üretici güçlerin gelişmesine ve sivil toplumun gücünün artmasına bağlı olarak gerçekleşecektir...

Öğrenmek, değiştirirken değişerek gerçekleşiyor!...

Evet, bilmek-öğrenmek çabası gerçekten devrimci bir çabadır. Ama değiştirirken değişerek öğrendiğimiz için, bu yolda-öğrenme sürecinde- önümüzdeki en büyük engel değişime direnme anlamına gelen içimizdeki öğrenme-bilme korkusudur. Öğrenmekten, bilmekten korkarız, çünkü, öğrendikçe yok olacağımızı sanırız! Belirli bir anın içinde kendimizi üretmemize temel olan bilgiler, o anın içindeki atalet direncimizin de zeminini oluştururlar. Hani öyle, “kopar o zincirlerini, onlardan başka kaybedecek bir şeyin yok” demekle de olmuyor bu iş! Ne kadarını bilmek istiyorsan, yaşamı devam ettirme mücadelesi ne kadarını bilmeni gerektiriyorsa o kadarını öğreniyorsun ve bu sana yetiyor! Daha fazlasını öğrenmek ise, lüzumsuz bir iş haline gelmenin ötesinde insanı rahatsız edici bir çaba haline dönüşüyor!... (bu paragrafı, hiç değişmeden kalarak geri kalan hayatını delikanlılık döneminin nostaljik dünyasının o büyülü havasının içinde sürdürmek isteyen eski yol arkadaşlarına ithaf ediyorum!!...)

BİR DURUMDAN BİR BAŞKA DURUMA GEÇİŞ NASIL GERÇEKLEŞİYOR?...

Bir durumdan bir başka duruma geçiş, yani „devrim“ dediğimiz olay, sadece, bir dış kuvvetin sistemi etkileyerek onu zorla değiştirmesi olayı olmadığına göre (!), bir durumdan bir başka duruma geçiş nasıl gerçekleşiyor?..

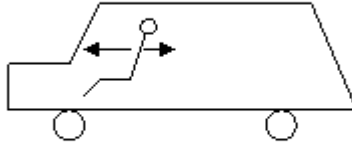
Her durumda, gene ister bir atom, bir insan, ya da bir toplum söz konusu olsun, bütün sistemlerde, dış kuvvetler (dış dinamik), daima, sistemin iç yapısını oluşturan unsurlar (iç dinamik) aracılığıyla, onlarla bütünleşerek, etkide bulunurlar...

Bu iş doğada, örneğin bir atomda nasıl oluyor; atomda bir üst kuantum seviyesine çıkışın-yani devrimin - diyalektiği nedir?...

Örneğin, bir atomun belirli bir kuantum seviyesinden bir üst seviyeye çıkması için gerekli olan dış etken (girdi) daima amaca uygun bir foton olarak gelir ve önce mevcut sistem tarafından içeri alınarak onunla bağlaşır, onun içinde değerlendirilerek-işlenir ve sistemin içinde bir ürün, potansiyel yeni bir durum olarak ortaya çıkar. Öyle ki, artık sistemin bulunduğu enerji seviyesinin sınırları bu yeni durumu-enerji kapasitesini muhafaza edemez hale gelir. Bir üst seviyeye geçişin ön koşulu budur. Ve mevcut durumun içinde oluşan yeni sistemin güçleri, onun çerçevesini- sınırlarını aşarak, kendi enerji kapasitelerine uygun yeni bir seviyeye (kuantum seviyesine) çıkarlar. Olay budur. Yoksa öyle mekanik bir geçiş olamaz. Dışardan bir foton geliyormuşda , atom bir üst seviyeye çıkıyormuş... Tamam, ama nasıl oluyor bu iş? Gelen o foton önce nereye geliyor? Enerji yoğunlaşması nerede oluyor? Mevcut sistemin içinde bu girdi nasıl işleniyor? Ortaya çıkan reaksiyon nedir? Yeni bir durum olarak yeni bir kuantum seviyesi nasıl oluşuyor? Ancak bu sorulara cevap verdikten sonradır ki problemi çözülmüş olarak görebiliriz. Neden ve nasıl sorularını atlayarak yapılacak açıklamalar eksik kalmaya mahkumdur. Bir problem, ancak İnformasyon İşleme Bilimi zemininde açıklanarak çözüldüğü zaman tam olarak (bilişsel anlamda) çözülmüş kabul edilebilir...

Şimdi isterseniz, bir infomasyon işleme sisteminin nasıl çalıştığını, bir durumdan bir başka duruma nasıl geçildiğini daha iyi kavrayabilmek için aşağıdaki örnek üzerinde düşünelim:

Öne doğru gaz verilince arabanın içinde oturmakta olan insanın üzerine bir kuvvetle etkide bulunulmuş olur.

Arabanın içinde oturmakta olan insan ise o an atalet direnciyle buna karşı koyarak. Geriye doğru itildiğini hissederek.

Şekilde "İlk durum" arabanın hareketsiz hali olsun. İkinci durum, arabanın saatte 20 km. hızla, 3. durum da saatte 50 km. hızla gittiği aşamalarıdır (böyle kabul ediyoruz). Son durumda da arabanın 90 kilometre hıza eriştiğini düşünürüz...

İlk durum halindeyken, gaz vererek arabayı ikinci duruma çıkarmaya çalıştığınız zaman, arabanın içinde oturmakta olan sürücü olarak hemen geriye doğru "itildiğinizi" hissedersiniz, neden? Çünkü, gaz vermekle öne doğru hareket etmesine neden olduğunuz araba, atalet haliyle uyum içinde bulunan sizin üzerinizde mevcut durumu değiştirici bir faktör-kuvvet-olarak etkide bulunur. Ve siz de buna bağlı bir "reaksiyon" olarak, bunu dengelemek için buna zıt bir "kuvvetle" (aslında bu gerçek bir kuvvet değildir, atalet direncidir) geriye doğru itildiğinizi hissedersiniz. Aslında arabayı harekete geçiren "siz" olduğunuz halde, koltukta geriye doğru kaykılarak genede eski-mevcut durumu muhafaza etmeye çalışırsınız. Ama araba 20 km.lik sabit bir hıza eriştiği zaman bu kuvvetlerin ikisi de bir anda ortadan kaybolurlar. Çünkü artık yeni bir denge kurulmuştur. Erişilen bu yeni "durumda" araba ve arabanın içinde oturmakta olan insan herhangi bir kuvvetin etkisi altında olmaksızın yollarına devam ederler...

Burada, arabanın içinde oturmakta olan insanın durumu-davranışı, mevcut sistem-dengeyi, ataleti-temsilen eden sistemin dominant kutbunun (kapitalist toplum söz konusu olunca bu burjuvazidir) durumuna-davranışına benzer! Araba ise, son tahlilde, insanın organlarının bir devamı gibidir. Üretim süreci boyunca, elindeki üretim planına göre hammaddeyi işleyerek ürünü yaratan ve ürünle birlikte bir durumdan bir başka duruma yükselen-çıkan işçiler, üretim ilişkisinin de yeni duruma uygun olarak yeniden düzenlenmesini isteyince (toplu sözleşme vs.) onların bu isteği burjuvazi tarafından tepkiyle karşılanır. Burjuvazi, atalet direnciyle buna karşı koyar (aynen arabanın içinde oturan insanın geriye doğru kaykılması gibi!). Sonunda tabii bir "uzlaşmaya" varılır; "toplu sözleşmeyle" "yeni durumun" neresi olduğu belirlenerek, ilişkiler bu yeni duruma uygun olarak yeniden düzenlenir ve bu şekilde bir durumdan bir başka duruma çıkılmış olunur. Sistemin kendi içindeki gelişme diyalektiği bu şekilde işler...

İşte bu süreç (yani, bir A-B sisteminin, kendi içinde hamile kalıp kendi kendini üreterek A'-B' haline gelmesi süreci), daha A-B sisteminin o ilk oluşma "anından" itibaren başlayan bir süreç olduğu içindir ki, A-B 'nin, ilk oluştuğu (varolduğu) andan itibaren, kendi içinde kendi zıttını (A'-B' olarak kendi inkarını) barındırarak varolduğunu söyleriz. "Sistem gerçekliği zıtların birliği ve mücadelesinden ibarettir" sözünün anlamı buradan gelir. "Birlikten" ve "mücadeleden" kasıt, her A-B sisteminin, her an, kendi içinde bir A'-B' ile birlikte-ve onunla mücadele halinde varolmasıdır ...

Demek ki, her yeni sistem, önce eskinin içinde bir yoğunlaşma (gelişme diyelim buna) olarak oluşuyor. Ve ancak bu yoğunluk, eski, yani mevcut sistemin sınırları içinde taşınamaz hale gelince doğum olayı gerçekleşiyor.

İşte bu basit gerçektir ki, sırf bu “basit gerçeği” kavrayabilmek için geçti bir ömür! Çünkü, bu çalışmanın ilk hareket ettirici itici gücü, bu sorunun cevabını aramaktı! Yani, bu mekanizmayı kavrayabilmek için çıkmıştık yola! Eski, mekanik dünya görüşüyle-“zıtların birbirine dönüşümü” anlayışıyla, yani, mevcut sistem içindeki unsurlardan birinin diğerini yok etmesi olarak anlaşılan mekanik “devrim” anlayışıyla, yukarda ifadesini bulan anlayış arasında dağlar kadar fark vardır! Biri, işçi sınıfının delikanlılık dönemine denk düşüyorsa, diğeri de olgunluk çağının bakış açısıdır bunların! Aradaki dağları (buradaki dağ, nefstir) aşmak kolay olmadı!...